

Over de drempel van de abortuskliniek gaan is voor niemand makkelijk.
BEELD RUEBEN MILLENAAR

‘Op deze manier wil ik niet een kind’

De abortuskliniek Stimezo in Groningen bestaat 50 jaar. Ter ere daarvan opende de kliniek voor het eerst haar deuren voor een journalist. Dit is de slotaflevering van de vijfdelige serie. Twee vrouwen kijken terug op hun abortus van langer en korter geleden.

ROSA TIMMER

Marion (63) was begin twintig, toen ze in 1981 in de abortuskliniek in Groningen terecht kwam. Het gevolg van een onstuimige liefde op een iets oudere man. „Hij dacht dat ik aan de pil was, maar ik was helemaal nergens aan. Ik was naïef, achteraf gezien.” Ze vermoedde al snel dat ze zwanger was, en wachtte op een dag tot vlak voor sluitings-tijd om de zwangerschapstest in een lege drogist te kopen. Uit schaamte.

„Ik wist meteen dat ik het niet wilde. Ik had niks, ik woonde op een kleine kamer, had nauwelijks inkomen en ik zou het alleen moeten doen want hij wilde geen kinderen.” Via de huisarts werd ze doorgestuurd naar de abortuskliniek. Dat het zo duidelijk voor haar was, betekent niet dat het een gemakkelijke beslissing was. „Ik woonde tegenover mensen die een sticker op hun raam hadden met: ‘Abortus is moord.’ Ik vond het zelf eigenlijk heel erg dat ik naar de kliniek ging. Omdat het in de stad is waar je woont, was ik ook bang dat bekenden mij daar binnen zouden zien lopen.”

Van de dag zelf weet ze niet veel meer. „Niet of de arts een man of vrouw was, niet hoe lang ik daar was. Waarschijnlijk ook omdat er niet over gepraat werd. Ik weet alleen dat zuigende geluid nog en dat ik daarna een paar dagen bij die vriend heb vertoefd. Ik heb het destijds wel aan mijn werkgever verteld, verder aan niemand.”

Haar vriend leek het volledig eens met de beslissing, hij ging immers ook mee naar de kliniek. „Tot we een avond in de kroeg zaten en hij vertelde over de echo die we hadden gezien. Hij zei dat het impact op hem had gehad: ‘Het was toch mijn kind’, zei hij. Even later was de relatie uit.”

Spijtgevoelens heeft ze niet, maar de abortus is ze nooit vergeten. „Ik denk dat ik het wel lang heb weggestopt. Het was een goede beslissing, maar voor mijn gevoel was het wel erg wat ik heb gedaan. Een nichtje is geboren rond dezelfde tijd dat ik had moeten bevallen. Ik heb haar hele leven gedacht: zo oud zou mijn kindje nu ook zijn. En tegelijkertijd denk ik: Ik had je nooit kunnen bieden wat je nodig had.”

Marion kreeg later twee miskramen én twee gezonde kinderen. „Ik heb het later wel aan mijn dochter verteld toen ze volwassen was, ook in de hoop dat het haar niet zou overkomen.”

Totaal overdonderd zag Vera (33) vorig jaar december dat haar zwangerschapstest positief was. De dagen daarvoor bleven ze negatief, terwijl ze zich wel heel raar voelde. Ze was zelfs bezorgd naar de dokter gegaan. „Ik had heel rare klachten: pijn links onderin mijn buik, zo erg dat ik niet eens normaal kon staan of zitten. Ik ben medisch onderlegd en was bang dat het mijn blindedarm zou zijn. Ook voelde ik me emotioneel heel rottig: ik had ineens woedeaanvallen.” De dokter voelde niks raars aan haar buik, maar controleerde wel haar schildklier en haar beta-hcg (het zwangerschapshormoon).

Het nieuws kwam onfortuinlijk. Haar lange relatie was net over, maar ze woonde

“

IK VOND HET ZELF EIGENLIJK HEEL ERG DAT IK NAAR DE KLINIEK GING

nog samen met haar ex omdat ze nog geen andere woning had. Wel was ze aan het daten, en van die nieuwe vriend was ze in verwachting. „Ik zat op de bank bij mijn ex toen de dokter belde dat ik zwanger was.”

„Dat was echt een enorm paniekmoment”, vertelt ze nu acht maanden later. Ze heeft wel een kinderwens, sterker, de reden dat het uitging met haar ex-vriend was omdat hij geen aanstalten maakte om een gezin met haar te beginnen. „Dat was de ironie: ik wilde zo graag een kind, maar niet op deze manier, niet op dit moment. Ik vond het ook oneerlijk: jaren had ik gedroomd van een gezellig gezin en werd ik niet zwanger, en nu overkwam mij dit op eens terwijl ik het veilig had gedaan.”

De hormonen namen haar meteen over, ziet ze achteraf. „Ik wist dat het geen goede keus was om het kind te houden. Ik had net zes weken een relatie, ik had geen eigen huis en geen goed inkomen. Toch zorgen de hormonen ervoor dat je je kind direct wil beschermen. Het werd met de dag sterker.” Haar nieuwe vriend steunde haar, hij zou graag vader zijn maar beloofde dat hij achter haar beslissing zou staan. „We gaan precies doen wat jij wil”, zei hij.

Ze ging naar de abortuskliniek, waar de verpleegkundige haar flink uitvroeg over haar gevoelens. „Ik wilde het kind echt niet houden, want ik was er absoluut niet klaar voor. Toch voelde ik twijfel toen ik de eerste pil nam. ‘Weet je het zeker?’, vroeg ze nog. Ik zei: ‘Ja’, maar in mijn hoofd dacht ik: ‘ik twijfel!’” Ze werd behandeld met het VEMA-protocol: very early medical abortion. Ze was zo kort zwanger dat er op de echo nog bijna niets te zien was. Voor curettage was het te vroeg. De enige optie is dan de abortuspil, die bestaat uit een orale pil en vier pillen die vaginaal moeten worden ingebracht. De abortuspil viel haar flink tegen.

„Ik had me voorbereid, maar op wat er toen gebeurde had ik me niet echt kunnen instellen. Ik kreeg na een uur zoveel buikpijn dat ik vanaf de keuken naar de bank moest kruipen. Het voelde alsof mijn eierstokken volliepen met lood. Ik heb normaal een hoge pijngrens, maar dit was echt niet te doen.” Die nacht nam de pijn pas af. Toen ze twee dagen later aan het werk was, kwam de werkelijke miskraam pas. „Ineens gutste het bloed eruit, dat gebeurt weleens vaker zo laat bij een VEMA. Toen ben ik tijdens mijn miskraam naar huis gefietst.”

Geluk bij een ongeluk: de miskraam gaf helderheid. „Direct toen de zwangerschapshormonen zakten, wist ik dat het een goede beslissing was geweest. Ik had absoluut geen kind gewild.”

Vera vertelt haar verhaal terwijl ze opnieuw in verwachting is van dezelfde vriend. „Het was weer mega-ongepland. Ik ben bang geweest voor wat mijn omgeving ervan vond. Nu wil ik het kindje wel houden. Onze relatie is sterker geworden, ik heb werk, we wonen samen en we hebben allebei een kinderwens. Toch was het eerste trimester best moeilijk, want je bent direct weer zo labiel als de pest. Ik heb weer getwijfeld of ik het wilde uitdragen, onze relatie is nog steeds ‘nieuw’. Mijn vriend was meteen *over the moon* met deze zwangerschap. Bij mij kwam dat rond de 14 weken, ik kan nu niet wachten om haar te ontmoeten.”

De serie

De afgelopen weken las u een vijfdelige serie over de abortuskliniek Stimezo in Groningen. Verslaggever Rosa Timmer keek twee weken mee in de dagelijkse praktijk van de kliniek. Van besluitvormingsgesprekken en mannensterilisaties tot in de behandelkamer waar de abortus plaatshad. De voorwaarde van de kliniek was dat de privacy van de cliënten gewaarborgd zou blijven. Namen zijn gefingeerd en herkenbare details zijn veranderd. Dit is de laatste aflevering. Alle verhalen kunt u teruglezen op de website van DvhN.

Misvatting: Abortus is een recht in Nederland

Abortus staat in het wetboek van strafrecht. Dat betekent dat abortus en de artsen die het uitvoeren strafbaar zijn, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo geldt tot januari 2023 een verplichte bedenktijd van vijf dagen voor iemand die om abortus vraagt, moet de kliniek of ziekenhuis een speciale vergunning hebben om het te uit te voeren en mag de huisarts geen abortuspil verstrekken. In de Tweede Kamer is een meerderheid voor het verstrekken van de abortuspil bij de huisarts. Toch zijn er wel bezwaren. Als patiënt weet je van tevoren niet zeker of de huisarts gewetensbezwaren heeft tegen abortus. Het is voor artsen met deze gemoedsbezwaren niet verplicht een vrouw te helpen. Bij een kliniek is hier geen onzekerheid over. Ook klagen huisartsen over de werkdruk die ze hebben en wil een groot deel er geen extra taken bij. Daarnaast is het de vraag of de kwaliteit van de abortuszorg bewaakt blijft omdat huisartsen maar enkele keren per jaar te maken krijgen met vraag naar abortus. De Eerste Kamer moet nog over de kwestie stemmen.